YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kolmas jaosto)

6 päivänä maaliskuuta 2002 *

Yhdistetyissä asioissa T-92/00 ja T-103/00,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, edustajinaan asianajajat A. Creus Carreras ja B. Uriarte Valiente,

kantajana asiassa T-92/00,

Ramondín, SA, kotipaikka Logroño (Espanja),

Ramondín Cápsulas, SA, kotipaikka Laguardia (Espanja),

edustajinaan asianajaja J. Lazcano-Iturburu,

kantajina asiassa T-103/00,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään F. Santaolalla, G. Rozet ja G. Valero Jordana, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

joissa kantajat vaativat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan valtiontuesta, jonka Espanja on myöntänyt Ramondín SA:lle ja Ramondín Cápsulas SA:lle, 22 päivänä joulukuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 2000/795/EY (EYVL 2000, L 318, s. 36),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit K. Lenaerts, V. Tiili, R. M. Moura Ramos ja M. Jaeger,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.6.2001 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Sallittu tuen enimmäisintensiteetti Baskimaassa

1 Komission ehdottaman (EYVL 1996, C 25, s. 3) Espanjan aluetukien kartan mukaan Baskimaassa myönnettävän tuen enimmäismäärä on 25 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna.

Álavan historiallisella alueella voimassa olevat veroedut

2 Baskimaan voimassa oleva verojärjestelmä perustuu Espanjan 13.5.1981 annetulla lailla nro 12/1981, sellaisena kuin se on muutettuna 4.8.1997 annetulla lailla nro 38/1997, vahvistettuun taloudellista yhteistyötä koskevaan säännöstöön. Kyseisen lainsäädännön mukaan Diputación Foral de Álava voi tietyin edellytyksin päättää omalla alueellaan voimassa olevasta verojärjestelmästä.

3 Tämän perusteella Diputación Foral de Álava on toteuttanut erilaisia verotuksellisia tukitoimenpiteitä, erityisesti 45 prosentin verohyvityksen ja yhtiöveron veroperustan alennuksen.

45 prosentin verohyvitys

4 Territorio Histórico de Álavan vuoden 1995 talousarvion toteuttamisesta 20.12.1994 annetun paikallisen säännöstön (Norma Foral) nro 22/1994 kuudennessa lisäsäännöksessä (Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava, jäljempänä BOTHA, nro 5, 13.1.1995) säädetään seuraavaa:

"Uuden aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan 1.1.1995 ja 31.12.1995 välisenä aikana tehdyille investoinneille, jotka ylittävät 2,5 miljardia [Espanjan pesetaa (ESP)], myönnetään Diputación Foral de Álavan päätöksellä 45 prosentin verohyvitys Diputación Foral de Álavan vahvistaman investoinnin määrästä vähennyksenä lopullisesta verona maksettavasta määrästä.

Verohyvitykset, joita ei ole käytetty, koska ne ylittävät maksettavan veron määrän, voidaan siirtää myöhemmäksi aina yhdeksän vuoden päähän siitä vuodesta, jolloin Diputación Foral de Álavan päätös on tehty.

Diputación Foral de Álavan päätöksessä määrätään kuhunkin yksittäistapaukseen sovellettavista aikarajoista ja rajoituksista.

Tämän säännöksen nojalla myönnetyt edut eivät ole yhteensopivia minkään muun veronhuojennuksen kanssa, joka samoista investoinneista voitaisiin myöntää.

Diputación Foral de Álava päättää myös investointiprosessin kestosta; siihen voi sisältyä myös investointeja, jotka on tehty investointeihin johtavan hankkeen valmisteluvaiheen aikana."

5 Kyseisen säännöksen voimassaoloaikaa jatkettiin vuodelle 1996 20.12.1995 annetun paikallisen säännöstön nro 33/1995 viidennellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 4, 10.1.1996), sellaisena kuin sitä on muutettu 5.7.1996 annetun paikallisen säännöstön nro 24/1996 ainoan poikkeussäännöksen (BOTHA, nro 90, 9.8.1996) 2.11 §:llä. Verotuksellista toimenpidettä jatkettiin vuodelle 1997 18.12.1996 annetun paikallisen säännöstön nro 31/1996 seitsemännellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 148, 30.12.1996). Verohyvitys, joka vastasi 45:tä prosenttia investointien määrästä, pidettiin voimassa vuonna 1998 ja vuonna 1999 — sanamuodoltaan tosin erilaisena — 19.12.1997 annetun paikallisen säännöstön nro 33/1997 yhdennellätoista lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 150, 31.12.1997) ja 17.12.1998 annetun paikallisen säännöstön nro 36/1998 seitsemännellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 149, 30.12.1998).

Yhtiöveron veroperustan alennus

6 Paikallisen säännöstön nro 24/1996, joka on annettu 5.7.1996 ja joka on mainittu edellä 5 kohdassa, 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Liiketoimintaansa aloittavat yritykset ovat oikeutettuja taloudellisesta tuloksestaan laskettavan veroperustan alennukseen, joka voi olla ensimmäisenä vuotena 99, toisena vuotena 75, kolmantena vuotena 50 ja neljäntenä vuotena 25 prosenttia, ennen veroperustan tasaamista aiempien tilikausien tappioilla, alkaen ensimmäisestä verovuodesta, jona ne ensimmäisen neljän toimintavuotensa aikana saavuttavat positiivisen tuloksen.

— —

2. Tämän alennuksen saamiseksi verovelvollisten on täytettävä seuraavat edellytykset:

a) Niiden maksetun alkupääoman on oltava vähintään 20 miljoonaa ESP.

b) — —

c) — —

d) Uusi toiminta ei saa olla sellaista, jota on harjoitettu aiemmin suoraan tai välillisesti eri omistuksessa.

e) Uutta liiketoimintaa on harjoitettava kiinteistössä, jossa mikään luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei ole aiemmin harjoittanut mitään muuta toimintaa.

f) Yrityksen on kahden ensimmäisen toimintavuotensa aikana investoitava aineelliseen käyttöomaisuuteen vähintään 80 miljoonaa ESP; tätä omaisuutta on käytettävä yrityksen toimintaan eikä sitä saa vuokrata eikä luovuttaa kolmansien käyttöön. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi leasingilla hankittu omaisuus on myös katsottava investoinniksi aineelliseen käyttöomaisuuteen, jos yritys sitoutuu ostamaan sen.

g) Yrityksen on luotava vähintään kymmenen työpaikkaa kuuden kuukauden kuluessa liiketoiminnan aloittamisesta ja sen on pidettävä työvoima vuosittain keskimäärin tällä samalla tasolla siihen vuoteen asti, jona sen oikeus veroperustan alennukseen päättyy.

h) — —

i) Yrityksellä on oltava liiketoimintasuunnitelma vähintään viidelle vuodelle.

3. — —

4. Edellä 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettu vähimmäisinvestointi ja 2 kohdan g alakohdassa mainittu työpaikkojen vähimmäismäärä eivät sovi minkään muun samaa investointia tai samoja työpaikkoja koskevan veronhuojennuksen perustaksi.

5. Tässä säännöksessä määrättyä alennusta haetaan verohallinnolle osoitettavalla hakemuksella. Verohallinto tarkastaa perusvaatimusten täyttymisen ja ilmoittaa sitten tarvittaessa hakijayritykselle tilapäisestä luvasta, joka on vahvistettava Álavan Diputación Foralin päätöksellä.

— — ”

Riidan perustana olevat tosiseikat

7 Ramondín SA on Espanjan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka on erikoistunut viinien, kuohuviinien ja muiden laatujuomien sulkemiseen tarkoitettujen kapseleiden valmistamiseen. Vuodesta 1971 se on ollut sijoittautuneena Logroñoon La Riojan autonomisella alueella.

8 Ramondín päätti vuonna 1997 siirtää tuotantolaitoksensa Logroñosta Laguardiaan, joka sijaitsee Baskimaassa Álavan historiallisella alueella. Ramondín perusti tästä syystä 15.12.1997 uuden Ramondín Cápsulas SA -nimisen yhtiön, jonka pääomasta se omisti 99,8 prosenttia. Tarkoitus on, että Ramondín Cápsulas ottaa huolehtiakseen kaikista Ramondín toiminnoista.

9 Álavan Diputación Foralin 21.10.1997 tekemän päätöksen nro 738/1997 perusteella Ramondín sai edellä 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun 45 prosentin verohyvityksen. Ramondín Cápsulasilla on oikeus vastaperustettuna yhtiönä edellä 6 kohdassa tarkoitettuun veroperustan alennukseen.

Hallinnollinen menettely

10 Komissio sai 2.10.1997 päivätyllä kirjeellä La Riojan autonomisen alueen presidentiltä kantelun, joka koski Ramondínille tämän liiketoimintojen Baskimaahan siirtämisen yhteydessä väitetysti myönnettyjä valtiontukia.

11 Komissio ilmoitti 30.4.1999 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisille päätöksestään aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely Baskimaan

viranomaisten Ramondínille myöntämien verotuksellisten tukien osalta (EYVL C 194, s. 18). Samassa kirjeessä se pyysi Espanjaa esittämään tiettyjä tietoja sekä keskeyttämään Ramondínille jo myönnettyjen verotuksellisten tukien maksamisen.

12 Komissio teki 22.12.1999 päätöksen 2000/795/EY valtiontuesta, jonka Espanja on myöntänyt Ramondín SA:lle ja Ramondín Cápsulas SA:lle (EYVL 2000, L 318, s. 36; jäljempänä riidanalainen päätös).

13 Riidanalaisen päätöksen päätösosassa todetaan seuraavaa:

"1 artikla

1. Espanjan [Ramondínille] myöntämä valtiontuki, joka muodostuu [Ramondínille] myönnetystä verohyvityksestä, joka vastaa 45:tä prosenttia 21 päivänä lokakuuta 1997 tehdyssä Álavan maakuntaneuvoston päätöksessä 738/1997 määritellyn investoinnin kustannuksista, on yhteismarkkinoille soveltuva siltä osin kuin se ei tukien kasaantumisesta annettujen määräysten nojalla ylitä Baskimaan aluetukien sallittua enimmäismäärää, joka on 25 prosentin nettoavustusekvivalentti.

2. Espanjan on esitettävä vuosikertomukset koko siltä ajalta, jonka verohyvitys on voimassa, jotta komissio voi tarkistaa, että [Ramondínille] myönnetty tuki vastaa tuen kasaantumisesta annettuja määräyksiä eikä ylitä Baskimaan aluetukien sallittua enimmäismäärää, joka on 25 prosentin nettoavustusekvivalentti.

2 artikla

Seuraavat Espanjan myöntämät valtiontuet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia:

a) [Ramondín Cápsulasille] myönnetty tuki, johon sisältyy vasta perustetuille yrityksille annettava veropohjan alennus, josta on säädetty 5 päivänä heinäkuuta 1996 annetun säädöksen Norma Foral 24/1996 26 artiklassa;

b) [Ramondínille] myönnetty tuki, johon sisältyy [Ramondínille] myönnetty verohyvitys määrästä, joka vastaa 45:tä prosenttia 21 päivänä lokakuuta 1997 tehdyssä Álavan maakuntaneuvoston päätöksessä 738/1997 määritellyn investoinnin kustannuksista, sen tuen osan osalta, joka tukien kasaantumisesta annettujen määräysten nojalla ylittää Baskimaan aluetukien sallitun enimmäismäärän, joka on 25 prosentin nettoavustusekvivalentti.

3 artikla

1. Espanjan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 2 artiklassa tarkoitettujen ja tuensaajille sääntöjenvastaisesta maksetun tuen perimiseksi takaisin.

2. Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

4 artikla

Espanjan on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle."

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

14 Kantajat asioissa T-92/00 ja T-103/00 ovat nostaneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.4.2000 ja 26.4.2000 toimittamillaan kannekirjelmillä nyt käsiteltävänä olevat kanteet, joissa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista.

15 Asiat T-92/00 ja T-103/00 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten 5.6.2001 annetulla määräyksellä.

16 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

17 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 26.6.2001 pidetyssä istunnossa.

18 Kantaja asiassa T-92/00 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ja toteaa sen perusteluksi

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä todetaan, että Álavan paikallisissa säännöstöissä nro 22/1994 ja nro 24/1996 säädetyt verotukselliset toimenpiteet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia, ja määrätään, että Espanjan valtion on perittävä kyseinen tuki takaisin

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 Kantajat asiassa T-103/00 vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä todetaan, että paikallisissa säännöstöissä nro 22/1994 ja nro 24/1996 säädetyt verotukselliset toimenpiteet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia, ja määrätään, että Espanjan valtion on perittävä kyseinen tuki takaisin

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Yhdistetyissä asioissa T-92/00 ja T-103/00 komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudelliset seikat

21 Kantajat vetoavat kanteidensa tueksi neljään kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koskee EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista. Toinen kanneperuste liittyy harkintavallan väärinkäyttöön. Kolmannessa kanneperusteessa on kyse yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisesta ja neljännessä EY 253 artiklan rikkomisesta.

Ensimmäinen kanneperuste: EY 87 artiklan 1 kohdan rikkominen

22 Kyseinen kanneperuste jakautuu neljään osaan. Kaksi ensimmäistä osaa koskevat toisaalta verohyvityksestä ja toisaalta veroperustan alennuksesta muodostuvien verotuksellisten toimenpiteiden väitettyä yleistä luonnetta. Kolmannessa osassa on kyse verojärjestelmän rakenteeseen ja luonteeseen perustuvan poikkeuksen virheellisestä arvioinnista. Neljännessä osassa väitetään, ettei tuki ole vääristänyt kilpailua tai vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Ensimmäinen osa, jossa väitetään, että verohyvityksestä muodostuva verotuksellinen toimenpide on luonteeltaan yleinen

23 On muistutettava, että EY 87 artiklan 1 kohdan mukaan toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi sillä edellytyksellä, että sillä suositaan "jotakin yritystä tai tuotannonalaa". Toimenpiteen erityisyys tai valikoivuus on näin ollen yksi valtiontuen käsitteen tunnusomaisista piirteistä (asia C-200/97, Ecotrade, tuomio 1.12.1998, Kok. 1998, s. I-7907, 40 kohta ja asia T-55/99, CETM v. komissio, tuomio 29.9.2000, Kok. 2000, s. II-3207, 39 kohta).

24 Komissio toteaa kuitenkin riidanalaisessa päätöksessä (VII.3.1 kohta), että paikallisen säännöstön nro 22/1994, jolla otetaan käyttöön verohyvitys, joka vastaa 45 prosenttia investoinnin määrästä, erityisyys perustuu neljään tekijään eli Diputación Foralilla olevaan harkintavaltaan "[päättää], mitkä aineelliseen käyttöomaisuuteen tehdyt yli 2500 miljoonan pesetan investoinnit oikeuttivat verohyvitykseen ja mihin osaan investoinneista voitaisiin soveltaa 45 prosentin alennusta, sekä [asettaa] kussakin tapauksessa sovellettavat aikarajat ja enimmäismäärät" (79—87 perustelukappale), vähimmäisinvestoinnin määrään (2,5 miljardia ESP), minkä johdosta verohyvitystä voidaan käytännössä soveltaa vain suuriin investoijiin, ilman, että kyseinen rajoitus olisi perusteltavissa sen verojärjestelmän luonteella ja taloudellisuudella, josta se muodostaa poikkeuksen (88—97 perustelukappale), verohyvityksen määräaikaiseen luonteeseen, mikä antaa "viranomaisille mahdollisuuden myöntää verohyvitys vain tietyille yrityksille" (98—101 perustelukappale) sekä "[verotuksellisen] toimenpiteen ja [alueellisen Ekimen-tukijärjestelyn] [yhtäläisyyksiin] sekä niiden tavoitteiden (uusinvestointien rahoittaminen kummassakin tapauksessa) että niiden maantieteellisen kattavuuden osalta (Ekimenin kohdalla autonominen alue, verohyvityksen kohdalla maakunta)" (102—104 perustelukappale).

25 Näin ollen on tutkittava kantajien esittämät väitteet huomioon ottaen, voidaanko komission riidanalaisessa päätöksessä esiin tuomien seikkojen perusteella päätellä, että paikallisella säännöstöllä nro 22/1994 käyttöön otettu verohyvitys on erityinen toimenpide, jolla suositaan "jotakin yritystä tai tuotannonalaa" EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

26 Kantajat väittävät ensinnäkin, että paikallinen säännöstö nro 22/1994 perustuu Baskimaan viranomaisten tekemään veropoliittiseen valintaan. Näillä viranomaisilla on verotusta koskeva yksinomainen toimivalta Espanjan perustuslain ja taloudellista yhteistyötä koskevan säännöstön nojalla. Komissio, jonka mukaan paikallinen säännöstö nro 22/1994 on valikoiva sen vuoksi, että sitä sovelletaan ainoastaan Espanjan alueen yhteen osaan eli Álavaan, kyseenalaistaa kantajien mielestä Baskimaan viranomaisten oikeuden antaa säännöksiä. Kantajien mukaan alueellinen verotuksellinen toimenpide voidaan katsoa valikoivaksi toimenpiteeksi ja valtiontueksi ainoastaan silloin, kun on osoitettu, että kyseistä toimenpidettä ei sovelleta asianomaisella alueella yleisesti, jos se on selvästi omavaltainen tai harkinnanvarainen ja jos se tämän lisäksi vaikuttaa selvästi kyseiseen alueelliseen verojärjestelmään kuuluvien verovelvollisten väliseen kilpailuun. Koska kyseiset edellytykset eivät olleet täyttyneet esillä olevassa asiassa, komission olisi kantajien mukaan pitänyt turvautua verotuksen yhdenmukaistamismenettelyyn, jos sen tarkoituksena oli muuttaa kyseistä verotuksellista toimenpidettä.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että kantajien väitteet perustuvat riidanalaisen päätöksen väärään tulkintaan. Riidanalaisessa päätöksessä näet komissio ei viittaa lainkaan alueellista valikoivuutta koskevaan arviointikriteeriin osoittaakseen, että kyseessä oleva verotuksellinen toimenpide on EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki (ks. edellä 24 kohta). Riidanalainen päätös ei vaikuta näin ollen millään tavalla Territorio Histórico de Álavan toimivaltaan toteuttaa koko asianomaisella alueella sovellettavia yleisiä verotuksellisia toimenpiteitä.

28 Ensimmäinen väite on näin ollen hylättävä.

29 Toiseksi kantajat väittävät, että Diputación Foral de Álavalla ei ole mitään harkintavaltaa verohyvityksen myöntämisen osalta. Se tarkastaa ainoastaan, ovatko lainsäädännössä asetetut edellytykset täyttyneet siten, ettei verohyvitystä myönnettäisi vilpillisin perustein. Sillä ei ole oikeutta valita niitä yrityksiä, joille verohyvitys myönnetään, tai vaihdella verohyvityksen prosenttimäärää. Kyseistä verotuksellista toimenpidettä on näin ollen kantajien mukaan sovellettu kaikkiin sellaisiin yrityksiin, jotka kuuluvat kyseessä olevien säännösten aineellisen soveltamisalan piiriin.

30 Kantajat toteavat vielä, että kansallisissa lainsäädännöissä sekä yhteisön lainsäädännössä on useita esimerkkejä siitä, että säännöksen soveltaminen edellyttää sitä, että viranomaisten on ensin vahvistettava tai tarkastettava se, tämän kuitenkaan merkitsemättä sitä, että viranomaisilla olisi tältä osin myös harkintavaltaa.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että selkeästi yleisesti sovellettavat toimenpiteet eivät kuulu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Oikeuskäytännössä on kuitenkin jo tarkennettu, että myös sellaiset toimet, jotka vaikuttavat ensi näkemältä olevan kaikkiin yrityksiin sovellettavia, voivat olla tietyllä tavalla valikoivia, minkä vuoksi on katsottava, että niillä pyritään suosimaan tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja. Näin on erityisesti silloin, kun viranomaisilla on yleistä sääntöä soveltaessaan tiettyä harkintavaltaa päätöksenteossaan (asia C-241/94, Ranska v. komissio, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4551, 23 ja 24 kohta; edellä 23 kohdassa mainittu asia Ecotrade, tuomion 40 kohta; asia C-295/97, Piaggio, tuomio 17.6.1999, Kok. 1999, s. I-3735, 39 kohta ja julkisasiamies La Pergolan esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-342/96, Espanja v. komissio, tuomio 29.4.1999, Kok. 1999, s. I-2459, I-2461, ratkaisuehdotuksen 8 kohta). Myös asiassa Ranska vastaan komissio antamassaan tuomiossa (mainittu edellä, tuomion 23 ja 24 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että järjestelmässä, joka koski Ranskan työllisyysrahaston toimenpiteitä vaikeuksissa olevan yrityksen henkilöstöä koskevan sosiaalisen suunnitelman toteuttamiseksi, "tietyt yritykset [saattoivat] päästä edullisempaan asemaan kuin muut yritykset — — ja järjestelmä [saattoi] siten täyttää perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen edellytykset", koska kyseessä olevalla rahastolla "[oli] [valtion osallistumisesta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät henkilöstöä koskeviin sosiaalisiin suunnitelmiin, annetun lainsäädännön nojalla] vapaa harkintavalta, jonka perusteella se [saattoi] mukauttaa taloudellisia toimenpiteitä eri seikkojen osalta, kuten esimerkiksi edunsaajien valinnan sekä taloudellisten toimenpiteiden suuruuden ja edellytysten osalta".

32 On kuitenkin todettava, että paikallisen säännöstön nro 22/1994 säännösten nojalla Diputación Foral de Álavalla on tiettyä harkintavaltaa verohyvitystä sovellettaessa. Paikallisesta säännöstöstä nro 22/1994 (ks. edellä 4 kohta) näet ilmenee, että verohyvitys on 45 prosenttia "Diputación Foral de Álavan vahvistaman investoinnin määrästä". Paikallisessa säännöstössä nro 22/1994, jonka

perusteella Diputación Foral voi vahvistaa tukikelpoisen investoinnin määrän, Diputación Foralille annetaan kuitenkin myös mahdollisuus mukauttaa taloudellisen tuen suuruutta. Tämän lisäksi on todettava, että paikallisen säännöstön nro 22/1994 mukaan Diputación Foralilla on oikeus päättää "kuhunkin yksittäistapaukseen sovellettavista aikarajoista ja rajoituksista".

33 Koska Diputación Foral de Álavalle on myönnetty harkintavaltaa paikallisen säännöstön nro 22/1994 verohyvitystä koskevilla säännöksillä, niillä voidaan asettaa tietyt yritykset muita yrityksiä edullisempaan asemaan. Kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen on näin ollen katsottava täyttävän tuen erityisyyttä koskevan edellytyksen.

34 Asianomaiset kantajat toteavat vielä, ettei Diputación Foral de Álavalla olevaa harkintavaltaa voida missään tapauksessa pitää oikeutena tehdä mielivaltaisia päätöksiä. Julkishallinnon mielivalta on näet kielletty Espanjan perustuslain 9 §:ssä.

35 Kuten komissio on kuitenkin korostanut, toimenpide voidaan jättää luonnehtimatta yleisesti sovellettavaksi toimenpiteeksi ilman, että olisi tarpeen tarkastaa, onko veroviranomaisten menettely ollut mielivaltaista. Riittää kun osoitetaan, kuten esillä olevassa asiassa on tehty, että veroviranomaisilla on harkintavaltaa, jonka perusteella se voi mukauttaa kyseessä olevan verotuksellisen edun suuruutta tai sen myöntämisen edellytyksiä sen arvioitavaksi annetun investointihankkeen ominaispiirteiden perusteella.

36 Myös toinen väite on näin ollen hylättävä.

37 Kolmanneksi kantajat väittävät, että vaikka verohyvityksen myöntäminen edellyttää vähintään 2,5 miljardin ESP:n investointia, tämä ei merkitse kuitenkaan sitä, että verotuksellinen toimenpide olisi valikoiva. Kyseessä on kantajien mukaan objektiivisesti määrällinen peruste. Kaikkiin verojärjestelmiin kuuluu kantajien mukaan toimenpiteitä, joiden myöntäminen tai soveltaminen perustuu määrälliseen perusteeseen.

38 Kantajat toteavat lisäksi, että se, että toimenpidettä sovelletaan käytännössä vain suuriin yrityksiin, on normaali seuraus siitä, että verotuksellisen toimenpiteen soveltamisalaa on rajoitettu. Muita säännöksiä sovelletaan ainoastaan pieniin yrityksiin. Komission näkemyksen hyväksyminen merkitsisi sitä, että säännöstä, jossa investoinneille asetetaan yläraja, olisi aina pidettävä valikoivana myös siinä tapauksessa, että raja on laskettu esimerkiksi 10 miljoonaan ESP:aan, sillä aina on sellaisia verovelvollisia, jotka eivät voi saavuttaa kyseistä vähimmäisrajaa. Se, ettei rajoja aseteta, vahingoittaa kantajien mukaan säännön tehokkuutta. Rajat on asetettava vaurautta tai yhteistä hyvinvointia synnyttävien investointiponnistusten mahdollistamiseksi tai niiden edistämiseksi.

39 On todettava, että soveltamalla verohyvitystä ainoastaan sellaisiin uuteen aineelliseen käyttöomaisuuteen tehtäviin investointeihin, jotka ovat yli 2,5 miljardia ESP, Baskimaan viranomaiset ovat varanneet käytännössä kyseessä olevan verotuksellisen edun vain yrityksille, joilla on huomattavat taloudelliset varat. Komissio on näin ollen voinut perustellusti päätellä, että paikallisessa säännöstössä nro 22/1994 säädettyä verohyvitystä on tarkoitus soveltaa valikoivasti "joihinkin yrityksiin" EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

40 Lisäksi sen perusteella, että verojärjestelmissä käytetään usein määrällisiä perusteita tai että niissä myönnetään etuja pienille ja keskisuurille yrityksille, ei voida päätellä, ettei paikalliseen säännöstöön nro 22/1994 voida soveltaa EY 87 artiklan 1 kohtaa sen vuoksi, että sillä otetaan käyttöön verotuksellinen etu, joka suosii ainoastaan huomattavat taloudelliset varat omaavia yrityksiä. On vielä korostettava, ettei myöskään pienten ja keskisuurten yritysten hyväksi

toteutettuja valikoivia toimenpiteitä voida jättää katsomatta valtiontuiksi (ks. pienten ja keskisuurten yritysten valtion tukia koskevat yhteisön suuntaviivat, EYVL 1996, C 213, s. 4).

41 Edellä olevasta seuraa, että paikallinen säännöstö nro 22/1994, jolla verohyvitys otetaan käyttöön, on "joillekin yrityksille" myönnetty etu EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Näin ollen ei ole enää syytä tutkia sitä, voivatko paikallisen säännöstön nro 22/1994 määräaikainen luonne sekä verohyvityksen ja alueellisen Ekimen-tukijärjestelyn väitetty rinnakkaisuus merkitä sitä, että tarkasteltavana olevaa toimenpidettä on pidettävä luonteeltaan erityisenä.

42 Ensimmäistä osaa ei näin ollen voida hyväksyä.

Toinen osa, jossa väitetään, että veroperustan alennuksesta muodostuva verotuksellinen toimenpide on luonteeltaan yleinen

43 Riidanalaisessa päätöksessä komissio katsoo, että paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:llä käyttöön otettu veroperustan alennus on EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityinen toimenpide. Erityisyys tai valikoivuus perustuu erityisesti siihen, että ainoastaan vastaperustetut yritykset voivat saada verotuksellisen edun. Toimenpiteen erityisluonnetta tukee se, että vain yritykset, jotka investoivat 80 miljoonaa ESP ja luovat 10 työpaikkaa, ovat oikeutettuja veroperustan alentamiseen (111 perustelukappale). Komissio toteaa vielä seuraavaa: "Toimenpiteen erityisluonnetta vahvistaa myös sen tarkoitus, joka on määritelty sen oikeusperustana olevassa maakuntalaissa — — . Verojärjestelmän yleista-

voitteiden luettelemisen jälkeen lain johdanto-osassa luetellaan joukko muita tavoitteita, jotka liittyvät enemmänkin teollisuuspolitiikkaan. Tässä kohdassa mainitaan erityisesti 'uusien yritysaloitteiden luomisen rohkaiseminen', johon pyritään kohdistamalla toimet erityisesti vastaperustettuihin yrityksiin" (riidanalaisen päätöksen 112 perustelukappale).

44 Kantajat arvostelevat ensinnäkin sitä, että komissio on katsonut asianomaisen verotuksellisen toimenpiteen EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi sen vuoksi, että se on alueellisesti valikoiva.

45 Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee kuitenkin, ettei komissio ole nojautunut tällaiseen perusteeseen määritelläkseen paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:n EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi erityiseksi toimenpiteeksi. Riidanalaisen päätöksen virheellisen tulkinnan perusteella esitetyt väitteet on näin ollen hylättävä.

46 Kantajat väittävät myös, että paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:ssä säädettyä veroperustan alennusta ei voida katsoa joitakin yrityksiä tai tuotannonalaa suosivaksi verotukselliseksi toimenpiteeksi. Kyseessä olevaa verotuksellista toimenpidettä sovelletaan näet kaikkiin sellaisiin yrityksiin, jotka investoivat vähintään 80 miljoonaa ESP ja luovat vähintään 10 työpaikkaa riippumatta siitä, millä alalla yritys toimii. Ne toteavat, että riidanalaisella toimenpiteellä pyritään suosimaan Baskimaalle tehtäviä investointeja. Kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen soveltamisalaa on kuitenkin rajoitettava kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

47 Kantaja asiassa T-92/00 vetoaa saksalaisille lentoyhtiöille poistoina myönnettävästä verotustuesta 13 päivänä maaliskuuta 1996 tehtyyn komission päätökseen 96/369/EY (EYVL L 146, s. 42) ja toteaa vielä, että paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:n soveltamisedellytykset ovat laaja-alaiset ja objektiiviset.

48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että valtion toimenpiteen erityisyys eli sen valikoivuus on yksi EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen käsitteen tunnusomaisista piirteistä. Tältä osin on tutkittava, hyödyttääkö kyseessä oleva toimenpide ainoastaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä toimialoja (edellä 31 kohdassa mainittu asia Ranska v. komissio, tuomion 24 kohta; edellä 23 kohdassa mainittu asia Ecotrade, tuomion 40 ja 41 kohta ja edellä 23 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 39 kohta).

49 Esillä olevassa asiassa paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:llä käyttöön otetun verotuksellisen edun valikoivuus perustuu kuitenkin useisiin eri tekijöihin. Ensinnäkin oikeus veroperustan alennukseen on annettu ainoastaan vastaperustetuille yrityksille, joten kyseistä etua eivät voi saada mitkään muut yritykset. Lisäksi näiden vastaperustettujen yritysten on toteutettava tietynsuuruinen investointi (vähintään 80 miljoonaa ESP) ja kyettävä luomaan vähintään 10 työpaikkaa.

50 Tästä seuraa, että vaikka kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen soveltamisala on määritelty objektiivisten ja laaja-alaisten kriteereiden perusteella, kuten kantaja asiassa T-92/00 väittää, on kuitenkin katsottava, että paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:llä käyttöön otettu veroperustan alennus on etu, joka myönnetään ainoastaan joillekin yrityksille. Kyse on näin ollen EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta erityisestä toimenpiteestä.

51 Jos olisi katsottava, että investointien rohkaisemisen kaltaiseen talous- tai teollisuuspoliittiseen tavoitteeseen pyrkiminen voi johtaa siihen, ettei valikoivaan toimenpiteeseen sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa, kyseinen määräys ei olisi enää vaikutuksiltaan tehokas. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on näin ollen todettava, ettei kyseessä olevaa toimenpidettä voida jättää katsomatta

EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi yksinomaan sen tavoitteiden perusteella (edellä 31 kohdassa mainittu asia Ranska v. komissio, tuomion 20 ja 21 kohta; asia C-75/97, Belgia v. komissio, tuomio 17.6.1999, Kok. 1999, s. I-3671, 25 kohta ja edellä 23 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 53 kohta).

52 Kantajat korostavat, että Baskimaan lainsäädännössä (paikallinen säännöstö nro 18/1993) ja Espanjan lainsäädännössä [verotuksellisista toimenpiteistä, julkishallintoa koskevan oikeussäännöstön uudistamisesta ja työttömyyden vastustamisesta 29.12.1993 annettu laki nro 22/1993 (BOE 31.12.1993)] oli jo ennen paikallisen säännöstön nro 24/1996 antamista toteutettu riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettua veroperustan alennusta vastaavia verotuksellisia toimenpiteitä. Koska komissio ei ole kyseenalaistanut Espanjan lainsäädäntöä eikä paikallista säännöstöä nro 18/1993, Territorio Histórico de Álava ja Ramondín Cápsulas ovat voineet perustellusti katsoa, ettei paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 § ole valikoiva siten, että siihen voitaisiin soveltaa EY 87 artiklaa.

53 Tältä osin on katsottava, ettei se seikka, että komissio ei ole ottanut kantaa samalla alueella tai kansallisella tasolla sovellettaviin samankaltaisiin verotuksellisiin toimenpiteisiin, estä päättelemästä, että paikallisen säännöstön nro 24/1996 26 §:llä käyttöön otettu veroperustan alennus on EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valikoiva toimenpide.

54 Lisäksi kantajille ei ole voinut syntyä perusteltua luottamusta komission väitetyn passiivisuuden perusteella, koska veroperustan alennus otettiin käyttöön paikallisella säännöstöllä nro 24/1996 ilman, että siitä olisi ilmoitettu etukäteen komissiolle, kuten EY 88 artiklan 3 kohdassa edellytetään. Perusteltu luottamus voi näet syntyä ainoastaan, jos tuki on myönnetty EY 88 artiklan määräysten

mukaisesti (asia C-5/89, komissio v. Saksa, tuomio 20.9.1990, Kok. 1990, s. I-3437, 17 kohta; Kok. Ep. X, s. 521 ja yhdistetyt asiat T-126/96 ja T-127/96, BFM ja EFIM v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3437, 69 kohta).

55 Edellä olevasta seuraa, ettei myöskään toista osaa voida hyväksyä.

Kolmas osa, joka koskee verojärjestelmän luonteeseen ja rakenteeseen perustuvan poikkeuksen virheellistä arviointia

56 Kantajat väittävät, että jos riidanalaisia verotuksellisia toimenpiteitä on pidettävä valikoivina, niihin ei voida kuitenkaan soveltaa EY 87 artiklan 1 kohtaa, koska ne ovat perusteltavissa kyseessä olevan verojärjestelmän luonteella ja rakenteella. Väitteidensä tueksi ne vetoavat komission tiedonantoon valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen (EYVL 1998, C 384, s. 3) ja edellä 47 kohdassa mainittuun päätökseen 96/369/EY. Yhtäältä ne toteavat, että Baskimaan verojärjestelmä, joka perustuu Espanjan perustuslakiin, on perusteltavissa sellaisenaan Espanjan yleisen järjestelmän luonteella ja rakenteella. Toisaalta riidanalaiset verotukselliset toimenpiteet ovat sellaisten objektiivisten kriteereiden ja edellytysten mukaisia, joita sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkiin kyseiset kriteerit ja edellytykset täyttäviin taloudellisiin toimijoihin riippumatta siitä, millä alalla nämä toimivat.

57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa aluksi, että se, että Territorio Histórico de Álavalla on Espanjan perustuslaissa tunnustettu ja suojattu verotusta koskeva autonomia, ei anna tälle alueelle kuitenkaan oikeutta jättää noudattamatta valtiontukia koskevia sopimusmääräyksiä. Tältä osin on huomattava, että kun EY 87 artiklan 1 kohdassa mainitaan "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty" tuki, tällä tarkoitetaan kaikkia julkisista varoista myönnettyjä tukia. Tästä seuraa, että jäsenvaltioiden aluevi-

ranomaisten (hajautetun hallinnon, osavaltioiden, alueellisten ja muiden yksikköjen), niiden oikeudellisesta asemasta ja nimityksestä riippumatta, toteuttamat toimenpiteet kuuluvat samalla tavalla kuin liittohallintoviranomaisten tai keskushallintoviranomaisten toteuttamat toimenpiteet EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos tämän määräyksen soveltamisedellytykset ovat täyttyneet (asia 248/84, Saksa v. komissio, 14.10.1987, Kok. 1987, s. 4013, 17 kohta).

58 Tämän jälkeen on muistutettava, että vaikka kyseessä olevien verotuksellisten toimenpiteiden soveltamisala on vahvistettu objektiivisten kriteerien perusteella, ne voivat olla kuitenkin valikoivia (ks. edellä 41 ja 50 kohta).

59 Kuten komissiokin on siinä tiedonannossa ja päätöksessä, joihin kantajat vetoavat (mainittu edellä 56 ja 47 kohdassa), myöntänyt, toimenpiteen valikoivuus voi tietyin edellytyksin olla perusteltavissa "järjestelmän luonteella tai rakenteella". Tällaisessa tapauksessa toimenpiteeseen ei sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa (asia 173/73, Italia v. komissio, 2.7.1974, Kok. 1974, s. 709, 27 kohta; Kok. Ep. II, s. 323; edellä 51 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 34 kohta ja edellä 23 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 52 kohta).

60 Verojärjestelmän luonteella ja rakenteella perustelemisessa on kyse siitä, onko erityinen verotuksellinen toimenpide johdonmukainen yleisen verojärjestelmän sisäisen logiikan kanssa (ks. vastaavasti edellä 51 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 39 kohta ja julkisasiamies La Pergolan ratkaisuehdotus kyseisessä asiassa, Kok. 1999, s. I-3675, ratkaisuehdotuksen 8 kohta; ks. myös julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus asiassa C-6/97, Italia v. komissio, tuomio 19.5.1999, Kok. 1999, s. I-2981 ja erityisesti s. I-2983, ratkaisuehdotuksen 27 kohta). Näin ollen sellaiseen erityiseen verotukselliseen toimenpiteeseen, joka voidaan perustella verojärjestelmän sisäisellä logiikalla — kuten veron progressiivisuudella, joka on perusteltavissa verolle asetetuilla tulonsiirtotavoitteilla — ei sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa.

61 Kantajat toteavat, että riidanalaisten verotuksellisten toimenpiteiden tavoitteena on investointien edistäminen Álavan historiallisella alueella. Ne huomauttavat myös, että silloin kun valtio edistää investointeja ja onnistuu siinä siten, että yritykset sijoittautuvat sen alueelle, se varmistaa verotulojen saannin tulevaisuudessa, koska kyseisiä yrityksiä verotetaan tässä valtiossa. Kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen tavoitteena on näin ollen kerätä mahdollisimman paljon verotuloja.

62 On kuitenkin todettava, etteivät kantajat ole esittäneet mitään näyttöä niiden väitteidensä tueksi, joiden mukaan riidanalaisilla verotuksellisilla toimenpiteillä pyritään todellisuudessa lisäämään verotuloja. Kyseinen selitys sopii lisäksi huonosti yhteen veronhuojennusten myöntämisen kanssa. Vaikka oletettaisiinkin, että toimenpiteellä pyritään tällaiseen tavoitteeseen — mitä ei kuitenkaan ole osoitettu —, kyseinen tavoite olisi voitu saavuttaa yhtä hyvin myös yleisten verotuksellisten toimenpiteiden avulla. Näin ollen asianomaisten erityisten verotuksellisten toimenpiteiden ei voida katsoa olevan perusteltavissa verojärjestelmän luonteella tai rakenteella.

63 Lopuksi kantajat väittävät vielä, että Baskimaahan kohdistuu suurempi kokonaisverorasitus kuin muualle Espanjaan.

64 Kyseisellä väitteellä ei voida kuitenkaan millään tavalla osoittaa, että verotukselliset toimenpiteet, joilla annetaan joillekin yrityksille erityisiä etuja, voitaisiin perustella Álavan historiallisen alueen verojärjestelmän sisäisellä logiikalla.

65 Edellä olevasta seuraa, että myös kanneperusteen kolmas osa on hylättävä.

Neljäs osa, jossa väitetään, ettei tuki ole vääristänyt kilpailua tai vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

66 Kantajat huomauttavat, että Ramondín ja Ramondín Cápsula (jäljempänä Ramondín) toimivat markkinoilla, jotka eivät ole erittäin kilpailukykyisiä. Ramondín on Euroopan suurin pullojen tinakapseleiden valmistaja, ja sillä on suuri osuus maailmanmarkkinoista. Ramondínilla ei ole kilpailijoita Espanjassa ja Euroopassakin ainoastaan muutama.

67 Kantajat korostavat, että päätös siirtää Ramondínin toiminnat Baskimaahan ei perustunut Álavan historiallisella alueella voimassa oleviin mahdollisiin verotuksellisiin etuihin vaan La Riojan viranomaisten harjoittamaan kaupunkisuunnittelupolitiikkaan, jonka johdosta yritystä ei ollut mahdollista laajentaa.

68 Näin ollen kantajat katsovat, että Ramondínin sijoittautumisella Álavan alueelle ja verotuksellisten etujen myöntämisellä ei ole voinut olla kielteisiä vaikutuksia kilpailuun eikä jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ramondínin markkinaosuus, joka oli hyvin merkittävä jo ennen toimintojen siirtämistä Álavan historialliselle alueelle, ei ole kasvanut muiden yritysten kustannuksella. Kantajat toteavat vielä, että käsiteltävänä olevassa asiassa Ramondínin kilpailijat eivät ole tehneet asiassa yhtään kantelua.

69 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että ainoastaan valtiontuki, joka "vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan" ja "vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua", kuuluu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Vaikka tietyissä tapauksissa jo tuen myöntämiseen liittyvistä seikoista ilmenee, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhata vääristää kilpailua, komission on joka tapauksessa mainittava nämä seikat päätöksensä

perusteluissa (yhdistetyt asiat C-15/98 ja C-105/99, Italia ja Sardegna Lines v. komissio, tuomio 19.10.2000, Kok. 2000, s. I-8855, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Riidanalaisessa päätöksessä komissio toteaa, että "Ramondínin markkinaosuus maailmassa on 40 prosenttia tinaisista sulkukapseleista" (18 perustelukappale). Se mainitsee Ramondínin kuusi eurooppalaista kilpailijaa ja niiden markkinaosuudet. Tämän jälkeen komissio toteaa, että vuonna 1997 Ramondínin "liikevaihto oli 24 miljoonaa euroa, joista 70 prosenttia kertyi Espanjan ulkopuolelle tapahtuneesta myynnistä" (19 perustelukappale) ja lisää, että "tämä seikka sekä se, että maailmanmarkkinoilla on hyvin rajallisesti kapseleiden tarjontaa, osoittaa, että tuotteella käydään yhteisön sisäistä kauppaa" (19 perustelukappale).

71 Tämä yhteenveto perusteluista, joita ei ole riitautettu, riittää osoittamaan, että kyseessä olevat tuet kuuluvat EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

72 On muistutettava, että oikeuskäytännöstä (asia 730/79, Philip Morris v. komissio, tuomio 17.9.1980, Kok. 1980, s. 2671, 11 ja 12 kohta; Kok. Ep. V, s. 313; edellä 51 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 47 ja 48 kohta ja asia T-214/95, Vlaams Gewest v. komissio, tuomio 30.4.1998, Kok. 1998, s. II-717, 48—50 kohta) ilmenee tältä osin, että kaikki yhteisön markkinoilla toimintaansa harjoittavalle yritykselle myönnettävä tuki voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaa.

73 Esillä olevassa asiassa Ramondínin saamat tuet ovat kuitenkin parantaneet sellaisen yrityksen toimintamahdollisuuksia ja näin ollen sen kilpailuasemaa, joka myös kantajien omien sanojen mukaan oli jo tämän alan suurin eurooppalainen yritys. Näin ollen on selvää, että kyseiset tuet uhkaavat vääristää kilpailua EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Lisäksi kyseiset tuet voivat myös

vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa kantajat asiassa T-103/00 ovat todenneet, että 24 prosenttia Ramondínin tuotannosta viedään Euroopan unionin valtioihin.

74 Kantajat eivät voi nojautua perusteluissaan siihen, ettei Ramondín ole kasvattanut markkinaosuuttaan. Jos näet Ramondínin olisi pitänyt korvata itse kaikki sen toimintojen siirtämisestä Baskimaahan aiheutuneet kustannukset, Ramondínin olisi mahdollisesti pitänyt nostaa tuotteidensa myyntihintoja ja sen kilpailijat olisivat kenties voineet hyötyä kyseisestä tilanteesta kasvattaakseen omia markkinaosuuksiaan.

75 Sillä, että yksikään Ramondínin kilpailija ei ole kannellut asiasta, ei ole asian kannalta mitään merkitystä, koska esillä olevassa asiassa on näytetty toteen, että kyseessä olevat tuet voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhata vääristää kilpailua.

76 Kantajat väittävät lopuksi, että jotta riidanalaisia toimenpiteitä voitaisiin pitää EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvina valtiontukina, komission olisi pitänyt osoittaa, että kyseisillä toimenpiteillä on todellisia ja huomattavia vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kantaja asiassa T-92/00 vetoaa lisäksi komission tiedonantoon vähämerkityksisestä tuesta (EYVL 1996, C 68, s. 9) ja komission julkaisuun Droit de la concurrence dans les Communautés européennes, osa II B, jonka otsikko on "Explication des règles applicables aux aides d'État, Situation en décembre 1996".

77 On muistutettava, että komission ei tarvitse osoittaa tuen todellisia vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (edellä 23 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 103 kohta). Jos komission olisi osoitettava pää-

töksessään jo myönnettyjen tukien todellinen vaikutus, se johtaisi niiden jäsenvaltioiden suosimiseen, jotka maksavat tukia noudattamatta EY 88 artiklan 3 kohdassa määrättyä ilmoitusvelvollisuutta, niiden kustannuksella, jotka ilmoittavat tuesta suunnitteluvaiheessa (asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307, 33 kohta; Kok. Ep. X, s. 319).

78 Lisäksi toisin kuin kantajat ovat väittäneet, oikeuskäytännössä ei edellytetä, että kilpailun vääristyminen tai tällaisen vääristymisen uhka ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ovat tuntuvia tai olennaisia (asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, 42 ja 43 kohta; Kok. Ep. X, s. 387; edellä 72 kohdassa mainittu asia Gewest v. komissio, tuomion 46 kohta ja edellä 23 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 94 kohta).

79 Vaikka komissio on edellä 76 kohdassa mainitussa julkaisussaan "Explication des règles applicables aux aides d'État" myöntänytkin, että tuen voidaan katsoa kuuluvan EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ainoastaan, jos sillä on "huomattavia vaikutuksia kilpailuun", komissio on kuitenkin vedoten edellä 76 kohdassa mainittuun tiedonantoonsa vähämerkityksisestä tuesta vahvistanut tuen raja-arvoksi 100 000 euroa, mikä esillä olevassa asiassa on selvästi ylitetty (ks. vastaavasti asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok. 2000, s. I-6857, 39—41 kohta).

80 Tästä seuraa, ettei myöskään kolmatta osaa voida hyväksyä.

81 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Toinen kanneperuste: harkintavallan väärinkäyttö

82 Kantajat väittävät, että komissio on käyttänyt väärin harkintavaltaansa, koska se on käyttänyt sille EY 87 ja EY 88 artiklassa myönnettyä toimivaltaa, vaikka sen tarkoituksena olikin todellisuudessa verotuksen yhdenmukaistamisen tavoitteiden saavuttaminen.

83 Ne toteavat, että riidanalainen päätös on osa komission omaksumaa kokonaisvaltaista prosessia, jolla pyritään kyseenalaistamaan Baskimaan verojärjestelmä kokonaisuudessaan. Ne huomauttavat tältä osin, että EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla on aloitettu useita eri menettelyjä, jotka koskevat Baskimaan verotuksellisia toimenpiteitä. Komissio ei ole kuitenkaan turvautunut EY 96 ja EY 97 artiklassa määrättyyn menettelyyn, vaan se on tämän sijasta pyrkinyt jossain määrin yhdenmukaistamaan verotusta valtiontukia koskevan politiikan perusteella.

84 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että päätöstä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin vain, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi (asia T-46/89, Pitrone v. komissio, tuomio 23.10.1990, Kok. 1990, s. II-577, 71 kohta ja yhdistetyt asiat T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95—T-104/95, Cimenteries CBR ym. v. komissio, tuomio 15.3.2000, Kok. 2000, s. II-491, 779 kohta).

85 Kantajat eivät ole kuitenkaan esittäneet mitään sellaista objektiivista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kun komissio teki riidanalaisen päätöksen, sen todellisena päämääränä oli verotuksen yhdenmukaistaminen. Niiden väitteet perustuvat näet arvailuihin, jotka koskevat riidanalaisen päätöksen tekemisen taustalla mahdollisesti olevia todellisia syitä. Kantajat eivät ole edes osoittaneet, että riidanalaisella päätöksellä olisi käytännössä saatu aikaan jonkinlaista yhdenmukaistamista yhteisön tasolla.

86 Kantaja asiassa T-92/00 vetoaa vielä huomautuksiin, jotka komissio on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimen presidentin yhdistetyissä asioissa C-400/97, C-401/97 ja C-402/97, Juntas Generales de Guipúzcoa ym., 16.2.2000 antaman määräyksen yhteydessä ja joiden mukaan paikalliset säännöstöt ovat valtiontukia, koska niitä sovelletaan ainoastaan jäsenvaltion tietyllä alueella. Tällaisten perustelujen hyväksyminen merkitsisi kantajan mukaan Baskimaan viranomaisten verotukseen liittyvän, Espanjan perustuslaissa tunnustetun lainsäädäntövallan kyseenalaistamista.

87 Kyseinen väite on hylättävä. On muistutettava, ettei komissio ole nojautunut riidanalaisessa päätöksessä alueellista valikoivuutta koskevaan arviointikriteeriin osoittaakseen, että Ramondínin saamat verotukselliset edut ovat EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvia valtiontukia (ks. edellä 27 ja 45 kohta).

88 Tästä seuraa, että myös toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste: yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen

89 Kantajat väittävät, että Ramondín ja Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), joka on toinen yritys, jota Territorio Histórico de Álavan osalta aloitettu tukimenettely koskee, eivät ole ainoita yrityksiä, jotka ovat hyötyneet Territorio Histórico de Álavan paikallisilla säännöstöillä käyttöön otetusta verohyvityksestä ja veroperustan alennuksesta. Komissio on kuitenkin tehnyt päätöksen ainoastaan siltä osin kuin kyseisiä verotuksellisia toimenpiteitä on sovellettu Ramondíniin ja Demesaan. Näin tehdessään komissio on kantajien mukaan loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

90 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kantajat asiassa T-103/00 ovat vedonneet ensimmäistä kertaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen vasta vastauksessaan. Kyse on sellaisesta uudesta perusteesta, joka on jätettävä tutkimatta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan nojalla.

91 Kanneperuste on joka tapauksessa perusteeton.

92 Perustamissopimuksen mukainen järjestelmä on näet tukien ennakkovalvontajärjestelmä. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on ilmoitettava EY 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissiolle kaikki uudet tuet. Kantajat eivät ole kuitenkaan millään tavalla osoittaneet eivätkä edes väittäneet, että Espanja olisi ilmoittanut komissiolle myöntäneensä riidanalaisia verotuksellisia toimenpiteitä muille yrityksille siten, ettei komissio olisi tehnyt näiden osalta päätöstä tukien yhteensoveltumattomuudesta yhteismarkkinoille.

93 Kantaja asiassa T-92/00, joka on myös kantajana Demesaa koskevassa asiassa T-127/00, väittää kuitenkin, että eräästä komission viimeksi mainitussa asiassa kantajan vastaukseen antaman vastauksen kohdasta ilmenee, että komissiolla oli tiedossa useita sellaisia yrityksiä, jotka olivat Ramondínin ja Demesan kaltaisesti hyötyneet riidanalaisista verotuksellisista toimenpiteistä.

94 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että komission asiassa T-127/00 kantajan vastaukseen antaman vastauksen kyseisessä kohdassa mainitaan ainoastaan Vizcayan eikä Álavan viranomaisten eräälle yritykselle Vizcayan lainsäädännön nojalla myöntämä tuki. Vaikka komissiolla olikin jättäessään 21.2.2000 kantajan vastaukseen antamansa vastauksen asiassa T-127/99 tiedossaan se, että useat eri yritykset hyötyivät Álavan riidanalaisista verotuksellisista toimenpiteistä, tällainen toteamus ei kuitenkaan missään tapauksessa osoita, että komissio on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tekemällä rii-

danalaisen päätöksen. Tältä osin on muistutettava, että yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen mukaan, jotka olivat olemassa toimenpiteen tekemisen ajankohtana (asia T-296/97, Alitalia v. komissio, tuomio 12.12.2000, Kok. 2000, s. II-3871, 86 kohta).

95 Vaikka voitaisiinkin osoittaa, että komissiolla oli riidanalaisen päätöksen tekemisen ajankohtana tiedossaan sellaisia muita yrityksiä, jotka hyötyivät samoista tuista kuin Ramondín, nyt käsiteltävänä olevaa kanneperustetta ei voida kuitenkaan missään tapauksessa hyväksyä. Tällaisen toteamuksen perusteella ei näet voida katsoa, etteivät Ramondínin saamat tuet ole lainvastaisia ja yhteismarkkinoille soveltumattomia (ks. analogisesti edellä 84 kohdassa mainittu asia Cimenteries CBR ym. v. komissio, tuomion 4428 kohta).

96 Lopuksi on huomattava, että komissio on ilmoittanut 17.8.1999 ja 29.9.1999 Espanjan viranomaisille päätöksestään aloittaa menettelyt, jotka koskevat yleisesti Álavan paikallisissa säännöstöissä säädettyä verohyvitystä ja veroperustan alennusta (julkaistu tiivistelminä, EYVL 2000, C 71, s. 8 ja EYVL 2000, C 55, s. 2). Kyseiset menettelyt koskevat välillisesti kaikkia niitä yrityksiä, jotka ovat hyötyneet kyseessä olevista verotuksellisista toimenpiteistä.

97 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste: EY 253 artiklan rikkominen

98 Kantajat väittävät, että komissio ei ole perustellut riittävästi riidanalaisessa päätöksessä sitä, että valtiontuiksi määritellyt toimenpiteet vaikuttavat kilpai-

luun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ne korostavat, että ainoa tieto, jonka komissio on tältä osin riidanalaisessa päätöksessä antanut, on luettelo yrityksistä, jotka toimivat Ramondínin kanssa samalla alalla, sekä näiden yritysten markkinaosuudet.

99 Edellä 66—81 kohdassa tehdyn tarkastelun perusteella ilmenee, että riidanalaisen päätöksen perustelut, jotka koskevat tuen vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ovat riittäviä siten, että ne, joita toimenpide koskee, voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden (ks. vastaavasti asia C-56/93, Belgia v. komissio, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-723, 86 kohta).

100 Näin ollen myöskään viimeistä kanneperustetta ei voida hyväksyä.

101 Kaiken edellä olevan perusteella kanteet on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

102 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, niiden on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvattava komission oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanteet hylätään.**

2) **Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.**

Azizi Lenaerts Tiili

Moura Ramos Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä maaliskuuta 2002.

H. Jung M. Jaeger

kirjaaja jaoston puheenjohtaja